
RECENZE KNIH

Češková E.: **Schizofrenie a její léčba**
MAXDORF, 2005.

Jde o publikaci v edici Farmakoterapie pro praxi o rozsahu 101 stran, včetně rejstříku, která je určena pro široký čtenářský okruh, především však pro praktického lékaře, kteří se dostávají do kontaktu s pacientem se schizofrenií často jako první, a kterým se tak dostává do ruky velmi citlivý a informacemi nabitý přehled o problematice schizofrenie, jejím diagnostikování, léčbě a různých úskalích, na která lékaři, včetně psychiatrů, mohou v těchto oblastech narazit. První část nazvaná Repetitorium přináší nejnovější poznatky o schizofrenii z hlediska epidemiologie, dědičnosti, etiopatogeneze, rizikových faktorů a prevence. Následuje stručný popis klinického obrazu, jednotlivých forem a vývoje onemocnění s poukazem na příznivé a nepříznivé faktory ve vztahu k jeho prognóze; krátká zmínka je věnována otázce pracovní schopnosti a organizace péče o pacienta ze strany praktického lékaře. V kapitole pojednávající o diagnostice je řada praktických pokynů, jak s obtížně komunikujícím pacientem během vyšetření jednat, včetně příkladů formulace otázek na anamnestická data; cenná jsou i upozornění diferencially diagnostického rázu.

Hoffmann-Richter U.: **Die psychiatrische Begutachtung**
(Psychiatrické posuzování)
Thieme Verlag, 2005.

Jde o publikaci o rozsahu 155 stran, která je určena především začínajícím soudním znalcům v oboru psychiatrie. Na rozdíl od známých učebnic soudní psychiatrie se autorka věnuje výhradně obecnějším záležitostem, které se týkají zadávání znaleckého posudku, studiu úředního spisu, vztahu znalce a posuzovaného, situace vznikající při znaleckém posuzování, metodiky zpracování posudku, obecných otázek diagnostikování psychických potíží a definování základních pojmů jako je zdraví a nemoc, pracovní schopnost, invalidita nebo způsobilost k právním úkonům. Nezabývá se jednotlivými duševními poruchami, přesto se objevují stručné kazuistiky věnované především posuzování odškodnění za pracovní či jiný úraz s výstižným rozbohem pojistné události, přičemž poukazuje na některé odchylky v právních předpisech Německa, Rakouska a Švýcarska. V této souvislosti autorka upozorňuje na často obtížný úkol znalce prokázat kauzalitu mezi úrazem a současnou psy-

Těžiště publikace spočívá v kapitole věnované farmakoterapii, v níž jako naše nejuznávanější odbornice podává autorka výstižný a pro praktické potřeby dostatečný přehled o rozdělení a vlastnostech jednotlivých antipsychotik, o jejich nežádoucích účincích, o léčbě ve stadiu akutní exacerbace choroby, ve fázi stabilizace a při relapsu; velkou pozornost věnuje specifickým léčebným strategiím (časná prevence, léčba prvních epizod, agitovanost, gravidita, kognitivní dysfunkce, farmakorezistence), obecné léčebné strategii a otázkám správné léčby pro konkrétního jedince.

Poslední část je věnována chybám a omylům v diagnostice, ať už jde o rozpoznání choroby, volbu léčby nebo postoje laické veřejnosti ke schizofrenii.

Je nanejvýš pravděpodobné, že tato přítažlivá publikace bude středem zájmu všech lékařů, kteří přicházejí do kontaktu se schizofrenií, bude rovněž cennou pomůckou i pro studenty lékařských fakult a budou ji nepochybně vyhledávat i zainteresovaní laici.

Doc. MUDr. Pavel Pavlovský, CSc.

chopatologickou symptomatikou. Poukazuje na úskalí převodu psychiatrické terminologie do jazyka srozumitelného právníkům, kdy může dojít k nežádoucím nepřesnostem až omylům.

V rozsáhlé kapitole dodatků (190 odkazů!) autorka vysvětluje obtížnější termíny a seznamuje čtenáře s názory různých autorů na některé sporné situace uváděné v textu, hojně cituje německá zákonná ustanovení. Tato část publikace přináší největší poučení, vyžaduje ovšem velmi pozornou četbu. Značně rozsáhlý je seznam použité literatury, podrobný je i závěrečný jmenný rejstřík.

Kniha je užitečná nejen pro začínající znalce, ale skýtá i důležitá poučení pro zájemce o německou soudní psychiatrii a legislativu; pro uchazeče o práci v Německu bude mimořádně cenná i z hlediska německého odborného názvosloví.

Doc. MUDr. Pavel Pavlovský, CSc.

Strauss B., Berger U., Troschke J. V., Brähler E. (Hrsg.): **Lehrbuch Medizinische Psychologie und Medizinische Soziologie**
Göttingen, Bern, Toronto, Seattle, Oxford, Prag, Hogrefe Verlag, 2004, 740 s., Euro 49,95,
ISBN 3-8017-1032-7.

Recenzovaná učebnice lékařské psychologie a lékařské sociologie je společným dílem 48 kolegů a kolegů pracujících většinou v rámci lékařských fakult na univerzitách v Německu a Švýcarsku. Její odborné redakce se ujali čtyři odborníci: psycholog prof. Bernhard Strauss, jenž je ředitelem Institutu lékařské psychologie na Univerzitě Friedricha Schillera v Jeně, druhým redaktorem z téhož institutu je psycholog Uwe Berger. Třetím redaktorem učebnice je lékař prof. Jürgen von Troschke, vedoucí oddělení lékařské sociologie na lékařské fakultě Univerzity Alberta Ludwiga ve Freiburgu a konečně čtvrtým redaktorem je přírodovědec prof. Elmar Brähler, vedoucí oddělení lékařské psychologie a sociologie na univerzitě v Lipsku.

Předem budiž řečeno, že již v r. 1970 byl v Německu ustanoven na lékařských fakultách nový předmět sestávající ze dvou oborů: lékařské psychologie a lékařské sociologie. Vyučuje se v preklinické (prvé) části studia. Od r. 2003 zde platí nový zkušební řád závazný pro všechny německé lékařské fakulty a místo tohoto předmětu je zde posíleno. Tato rozsáhlá učebnice je určena studentům medicíny pro přípravu k písemné části zkoušky z tohoto předmětu.

Učební text je rozčleněn do třech hlavních částí, závěrem nalezneme seznam použité a doporučené literatury, základní informace o spoluautorech a spoluautorech a zcela závěrem pak věcný rejstřík.

I. Vznik a průběh nemoci

Cílem první části knihy je dodat čtenáři poučení, umožňující pochopení psychosociálních aspektů zdraví a nemoci. Důraz je položen na salutogenetických a patogenetických procesech. Nalezneme zde popis a vysvětlení základních modelů zdraví a nemoci – modely behaviorální, biopsychologické, psychodynamické, sociálně psychologické a sociologické, tematizovány jsou i hlavní pojmy z oblasti výzkumu (vytváření hypotéz, operacionalizace, kritéria a plánování výzkumu atd.). První část knihy pak končí seznámením s teoretickými základy psychologie a sociologie ve vztahu k lékařským vědám a praxi. Konkrétně se dovíme o biologických základech lidské psychiky a chování, o učení, kognicích, emocích, o motivaci, osobnosti a stylech chování lidského jedince. Zvláštní pozornost je věnována vývoji člověka a jeho primární socializaci v dětství, dále pak jeho vývoji a socializaci v dalších obdobích života. Sociologickými poznatky a způsoby uvažování jsou pak syceny poslední dvě podkapitoly: Socio-demografické determinanty průběhu života a Sociálně-strukturální determinanty průběhu života.

II. Jednání lékaře

Druhá část knihy je více zaměřena na praxi budoucího lékaře v klinické oblasti. Pojednává o rolích nemocného a lékaře, jejich vzájemné komunikaci a interakci. Dovíme se, jak vhodně jednat s nemocným v rámci prvního kontaktu, o exploraci a sejmutí anamnézy, jak se psychologicky

žádoucím způsobem chovat při tělesném vyšetřování apod. Zevrubně jsou probrány otázky lékařova rozhodování, včetně konfliktů váhy jednotlivých alternativ a obvyklých chyb při rozhodování. V samostatné kapitole se pak pojednává o psychologických a pedagogických intervencích lékaře, jež nutně patří k jeho praxi – patří sem zejména poradenství, vzdělávání pacientů a základní psychoterapie. Z pohledu psychologie jsou pak probrány následující oblasti medicíny: intenzivní medicína, neodkladná péče, transplantace, onkologie, genetické poradenství, reprodukční medicína, sexuologie a nakonec smrt, umírání a truchlení. Sociologický pohled je uplatněn v kapitole pojednávající o vztahu mezi pacientem a zdravotním systémem.

III. Podpora a uchování zdraví

Jak již sám název napovídá, třetí a relativně nejkratší část učebnice je věnována všem třem preventivním poruchám zdraví (primární, sekundární, terciální), včetně způsobů sociální pomoci a sociálního poradenství. V přehledné formě se dozvíme o protektivních a rizikových faktorech poruch zdraví a nalezneme zde i kritické konstatování, že v Německu je zanedbávána primární prevence. Samozřejmě je náležitá pozornost věnována i kvalitě života pacienta a jeho blízkých a ve výčtu probíraných témat by bylo možné dále pokračovat. Zvláštní pozornost autoři věnují zdravotní výchově a podpoře zdraví, včetně otázek, jak konkrétně lze měnit nežádoucí chování a zvyky populace v chování a zvyky žádoucí. V závěrečné třetí části knihy i celé učebnice pak je stručně probrána psychosociální problematika chronických onemocnění, stejně tak jako otázky rehabilitace, socioterapie, svépomoci a pečovatelsství.

Recenzovaná učebnice je značně rozsáhlá a zprostředkuje čtenáři opravdu solidní základy lékařské psychologie a v omezené míře i lékařské sociologie. Akcentována je psychologie. Publikace má všechny znaky dobré učebnice: její struktura je logická, postupuje se od jednoduššího ke složitějšímu, průběžně jsou uváděny příklady, názornost je zvyšována četnými tabulkami a grafy, jež také přispívají k rozsahu knihy. Po stranách nalézáme nejdůležitější pojmy a jejich vymezení, což zaujímá z hlediska grafického uspořádání téměř třetinu rozsahu učebnice. Všechny kapitoly mají jednotné uspořádání, každá končí souhrnem, kontrolními otázkami a doporučenou literaturou k dalšímu studiu.

Kritický pohled recenzenta se týká ohromného množství teoretických poznatků z psychologie a sociologie, jež si musí německý student medicíny osvojit – v tomto směru jsou kupříkladu rakouské učebnice střídmejší, více prakticky orientované a srovnatelné s našimi učebními texty. O významu psychologického přístupu k pacientům a jejich blízkým v lékařské praxi jistě nikdo nepochybuje, ovšem lze si představit, že studenty může „přilíš“ teoretická psychologie spíše odrazovat než pro psychologický přístup získávat. Také zde téměř nenalezneme témata z oblasti lékařské etiky, již je u nás (1. lékařská fakulta UK v Praze)

věnován samostatný předmět (na rozdíl od německy mluvících zemí) a z větší části je na naší fakultě vyučována i jako klinický předmět. Němečtí a rakouští studenti medicíny se s lékařskou etikou setkávají v podstatě v menším rozsahu než studenti našich lékařských fakult, což je pozoruhodné zejména v souvislosti s historií těchto zemí.

Při celkovém zhodnocení lze německou učebnicí lékař-

ské psychologie a lékařské sociologie rozhodně doporučit všem německy čtoucím zájemcům o tuto oblast – zejména učitelům lékařské psychologie, ale i učitelům klinické psychologie a klinickým psychologům. Poučení zejména o psychologii ve vztahu k medicíně v ní naleznou i lékaři v praxi.

Prof. PhDr. Jan Vymětal

Andrlová M.: Současné směry v české psychoterapii.

Rozhovory s významnými psychoterapeuty

Praha, Triton, 2005.

Orientace ve směrech současné české psychoterapie je zásadní věcí nejen pro ty, kteří se jí prakticky či teoreticky zabývají, ale nepochybně i pro širší okruh zájemců o psychologii, zejména pak o psychologii osobnosti, neboť směry v psychoterapii přímo souvisejí s různými teoriemi psychologie osobnosti a klinická psychologie, jako jednota psychodiagnostiky a psychoterapie, je z různých pojetí psychologie osobnosti odvozena. Proto kniha, která je předmětem této recenze, získá nepochybně široký okruh zájemců o psychologii vůbec.

Recenzovaná kniha podává podrobný a velmi informativní přehled reprezentativních směrů v současné psychoterapii, a to formou rozhovorů s jejími čelnými představiteli u nás. Každá z deseti prvních kapitol je věnována výkladu jednoho z těchto směrů zhuštěným, nicméně vše podstatné zahrnujícím způsobem. Pokračuje přehledem vývoje tohoto směru u nás a je zakončena rozhovorem s jeho příslušným významným českým reprezentantem. Podává tak ucelený obraz stavu, tj. základních konceptů, metod atd., současné české psychoterapie. Kniha začíná pozoruhodnou předmluvou, jejímž autorem je nepochybně nejvýraznější a nejvýznamnější osobnost v české psychoterapii, prof. Stanislav Kratochvíl, a je zakončena jedenáctou kapitolou, která přináší rozhovor s předním odborníkem v naší

psychologii osobnosti doc. Karlem Balcarem. Kniha přináší přehled následujících směrů v české psychoterapii (jejich představitel jsou dále uvedeni v závorkách): psychoanalýza (doc. J. Kocourková), dynamická neboli interpersonální psychoterapie (doc. J. Skála a O. Kulísková), rodinná a systemická psychoterapie (Š. Gjuríčová), rodinná terapie dle V. Satirové (I. Kotátková), Rogersovská psychoterapie (prof. J. Vymětal), daseinsanalýza (J. Růžička), gestalt terapie (H. Fišerová), kognitivně-behaviorální psychoterapie (P. Možný), transakční analýza (B. Čepická) a eklektická integrativní psychoterapie (prof. S. Kratochvíl). Vhodně kladené otázky umožnily dotazovaným autorům prezentovat své psychoterapeutické zaměření v širších souvislostech svého osobního odborného vývoje a ovšem také s interindividuálně odlišnou živostí, šířkou a hloubkou záběru. Velmi podnětný, protože zásadově konfrontační a věcně přesvědčivý, je zejména příspěvek J. Růžičky. Kniha splňuje především dvojí účel: je dobře podaným přehledem daného tématu i živě psaným historickým dokumentem, v němž vystupují legendy české psychoterapie, jako B. Dosužkov, O. Kučera, Z. Havlíček, F. Knobloch a další, byť někteří z nich jen v krátké skice.

Prof. PhDr. Milan Nakonečný

Fiedler P.: Sexuelle Orientierung und sexuelle Abweichung. Heterosexualität – Homosexualität – Transgenderismus und Paraphilien – sexueller Misbrauch – sexuelle Gewalt

Weinheim-Basel Beltz PVU, 2004, 520 stran.

Již v úvodu konstatuje prof. A. Marneros čím je tato kniha zvláště výjimečná, totiž svým „nedogmatickým, multimodálním přístupem“ a kromě jiného také tím, že se vyznačuje široce založeným hledáním hranic normality, které se táhnou dějinami celého lidstva. V tomto smyslu tu pak jde především o hledání normality v sexuálním zaměření a chování.

Autor knihy, profesor Psychologického institutu na univerzitě v Heidelbergu, rozdělil její obsah do čtyř následujících dílů: úvod (sexuální orientace, sexuální úchylka, dějiny sexuální adaptace na Západě); sexuální orientace a pohlavní identita (pohlavní identita a role, heterosexuální, homosexuální a bisexuální orientace, transgenderismus,

intersexualita, poruchy pohlavní identity); sexuální preference a sexuální poruchy (parafilie a rozmanitost sexuálních zážitků a sklonů, neproblematické parafilie, k nimž patří fetišismus, transvestitismus, spíše problematické a nebezpečné parafilie, k nimž patří voyerismus, exhibicionismus, frotérství, sexuální masochismus, sexuální sadismus a pedofilie); sexuální zneužití a sexuální násilí (sexuální delikvence, sexuální trestné činy, pachatelé a oběti, psychické poruchy u pachatelů sexuálních trestných činů, integrační vysvětlující modely pro sexuální delikvence, psychologický přístup k pachatelům sexuálně trestných činů).

Pozoruhodný je autorův historický přístup k analýze

normality a deviace v sexuálním chování: připomíná relativismus těchto snah poukazem na psychoanalytické pojetí homosexuality, která byla původně chápána jako psychická porucha, ale později se stala předmětem sporů, zda je možno chápat ji jako neurózu, jako perverzi, nebo poruchu osobnosti. Pojem perverze nemá autor rád. V současnosti jsou pojmy perverze, aberace nebo deviace kvůli svému moralistickému původu nebo implikacím nahrazovány pojmem parafilie, který však není méně ideologický než všechny jiné a dodnes je negativním označením pro všechny možné formy úchylnosti. Podobně je tomu s homosexualitou, jejíž pojetí bylo rovněž postiženo morálními hledisky (spojení s „morálním omezováním“ má negativní důsledky pro pojetí sexuální úchylnosti jako choroby). Pozoruhodné je, že ačkoliv byla homosexualita z oblasti psychických poruch vyloučena, u obyvatelstva dosud setrvává její předsudečné pojetí (v Německu stejně jako v USA), snižuje se však procento intolerance vůči homosexuálům a negativní postoje vůči nim setrvávají u osob starších šedesáti let; převažuje však mínění, že příčinou homosexuality je „vlastní zvolený životní styl“ (podle výsledků empirického výzkumu v Německu). Autor sám pak na základě shrnutí dosavadních poznatků

o příčinách (faktorech) homosexuality dospívá k závěru, že dosud nebyly získány žádné jednoznačné poznatky, z nichž by bylo možno uzavřít, že ve všech případech je rozhodujícím činitelem (příčinou) „vrozená sexuální orientace“. Sám soudí, že evolucionistická interpretace variability v zaměření sexuálního chování jako „radost přirody z experimentování“ (B. Bagemihl, 1999) není uspokojivá a že je nutno vysvětlovat ji spíše jako „komplexní interakci mezi biologickým substrátem, vývojem, prostředím a sexuální orientací“; „geny nejsou osudem per se“, výsledky výzkumu dvojčat umožňují jen „marginální závěry“ na genetické vlivy u mužské homosexuality a v nestejně míře i na lesbickou orientaci u žen.

Obsahově bohatá kniha s komplexní tematizací problému sexuální orientace a její variability, s pregnantním slovníkem základní odborné terminologie k danému tématu (s. 46–50), konfrontačním přístupem a převažujícím důrazem na empirická data je velmi informativní nejen pro psychiatry, psychopatologu a sexuology, ale i pro právníky, sociální pracovníky a další zájemce o danou problematiku.

Prof. PhDr. Milan Nakonečný

Bouček J., Pidrman V.: **Psychofarmaka v medicíně** Grada Publishing, a.s., Praha, 2005, 1. vydání, 286 stran.

Uvedená publikace se dostává čtenáři do ruky v příhodné době, neboť od vydání Vinařových „Psychofarmak“ (1969 a 1977), Švestkových „Psychofarmak v klinické praxi“ (1995) a jeho precizních kapitol o psychofarmacích v učebnicích „Psychiatrie“ (Raboch, Zvolský, 2001) a (Höschl, Libiger, Švestka, 2002) nebyla vydána soustavná monografie pojednávající uceleně o psychofarmakologii. Zvláště pak cenné na této knize je její srozumitelné zaměření nejen pro psychiatry, ale i pro lékaře jiných oborů.

1. kapitola je věnována historii vzniku psychofarmak, jejich rozdělení a spotřebě v roce 2003.

2. kapitola pojednává o **anxiolyticích**, jejich obecné charakteristice, rozdělení, mechanismu účinku. Detailní pozornost je věnována vedlejším a nežádoucím účinkům, problémům odvykání, správné strategii léčby. Jen bych si dovolil podotknout, že alprazolam bych neřadil mezi BZD s ultrakrátkým působením, ale ke středně dlouze působícím BZD. Za cenný považuji přehled interakce anxiolytik – především BZD – uvedeným v tabulkách na stranách 29–33.

Obsahem 3. kapitoly jsou **hypnotika**. Autoři uvádějí faktory ovlivňující kvalitu spánku, zásady spánkové hygieny, dopad denní ospalosti na nehody, zvýšenou nemocnost a úmrtnost.

Ve 4. kapitole je zachycen aktuální přehled **antidepresiv** od první generace až po čtvrtou a IMAO. Jsou shrnuty základní příznaky deprese, všeobecné principy léčby antidepresivy, jejich široké indikační spektrum a především pro nepsychiatry nesnadnost diagnostikování deprese, která může být zapříčiněna několika faktory: stigma, maskovaná deprese, komorbidní somatická nemoc, tichá dohoda, časová tíseň, nedostatečné lékařské vzdělání. Zdůrazňuje

se význam udržovací léčby. Na straně 77 se zřejmě vloupl tiskařský šotek, když v léčbě panické poruchy je alprazolam zařazen mezi SSRI. Antidepresiva doporučují autoři v léčbě úzkostných poruch, obsedantně kompulzivní poruchy, posttraumatické stresové poruchy, mentální anorexie a bulimie.

V 5. kapitole je vzpomenu význam **psychoprofylaktik**. Velmi přehledně je shrnuta jejich účinnost u bipolární poruchy typu I. a II., riziko rekurence, indikace k jejich podání, včetně u rychlých cyklérů.

6. kapitola je věnována **antipsychotikům**, jejich indikaci a mechanismu účinku. Autoři rozlišují v **1. generaci antipsychotika sedativní a incizivní**, jejich vedlejší účinky, včetně podrobného rozboru maligního neuroleptického syndromu. V pojednání o **2. generaci** zachovávají klasické rozdělení na **selektivní antagonisty D2 a D3** receptorů, **antagonisty serotonergních, noradrenergických a dopaminergních** receptorů (**SDA**) a **multireceptorové antagonisty (MARTA)**. Do 2. generace antipsychotik zařadili i aripiprazol, což je diskutabilní. Podrobně jsou popsány nežádoucí účinky a interakce antipsychotik.

7. kapitola pojednává o demencích, u nichž podle autorů je nutno se zaměřit především na tři cílové symptomy: aktivity denního života, behaviorální změny a kognitivní poruchy. Léky zlepšující kognitivní funkce dělí do tří skupin: **1. kognitiva**, **2. jiné přípravky efektivní v léčbě demencí**, **3. léky zlepšující metabolismus CNS**. Na s. 181 zaujme tabulka rizikových léků pro rozvoj farmakokinetických interakcí při léčbě IchE. Upozorňují na titraci při podávání kognitiv. **Nootropika** by si snad přece jenom zasloužila větší pozornost a uvedení vyšších dávek pro lepší efektivitu, zejména u piracetamu.

V 8. kapitole se čtenář seznamuje s farmakokinetikou

a klinikou **psychofarmak v dětském a dorostovém věku.**

V 9. kapitole nalezneme vyčerpávající možnosti **léčby akutních psychotických stavů.** Některé maximální dávky antipsychotik se sedativním účinkem, které jsou doporučovány k tšení psychosomatického neklidu, se mi jeví poněkud nízké (chlorpromazin, olanzapin).

10. kapitola pojednává o **stavech vyvolaných užíváním návykových látek** a o jejich farmakologické léčbě. Zmiňovány jsou alkohol, opiáty, kanabinoidy, kokain, amfetamin a jiná psychostimulancia.

11. kapitola shrnuje poznatky o léčbě **bolestivých stavů** psychofarmaky. Kromě běžných analgetik se autoři zmiňují o nesteroidních antiflogistikách a antireumatikách (NSA), neselektivních inhibitech COX a selektivním COX 2, opioidech a koanalgetikách. Z posledních připisují nejprůkaznější účinnost TCA, SSRI a některým anti-epileptikům.

12. kapitolu vyhradili farmakologické léčbě **sexuálních dysfunkcí.**

13. kapitola poukazuje na specifičnosti a úskalí podávání psychofarmak v **jiných medicínských oborech a u seniorů.** Je zmiňováno použití psychofarmak v premenopauze a menopauze.

Ve 14. kapitole se popisuje strategie léčby psychofarmaky v **těhotenství a laktaci** s ohledem na možná rizika

intoxikace novorozence. Obzvláště varují před léčbou lithiumem.

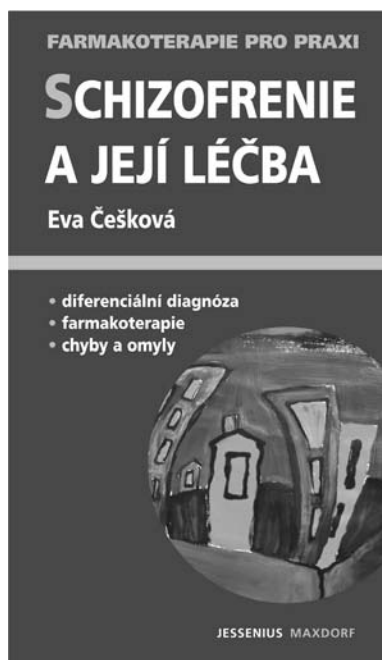
Stručná 15. kapitola poučuje o schopnosti **řízení motorových vozidel** v průběhu užívání psychofarmak.

Většina kapitol je doplněna stručnými kazuistikami a přehledy literatury, ze které autoři čerpali. Četné tabulky uváděné o jednotlivých skupinách psychofarmak poskytují názorný a systematický přehled o indikacích, dávkování, nástupu účinku, době působení a dalších parametrech citovaných preparátů. Autoři také zaznamenali veškeré komerční názvy preparátů, které jsou v ČR registrovány.

Kniha je psána svěží a srozumitelnou formou a s kvalifikovaným přehledem. Svědčí o tom, že autoři jsou zkušenými odborníky v dané tematice. Látka je probírána takovým způsobem a formou, že je nejen přínosem pro psychiatry, ale i pro praktické lékaře a lékaře jiných specializací. Pro poslední jsou cenné zejména kapitoly o psychofarmakách v léčbě bolesti, v interních a některých dalších oborech medicíny.

Publikace je obohacena Hamiltonovou depresivní škálou a podrobným přehledem použitých zkratk. Považoval bych za prospěšné, aby se s ní seznámil každý lékař činný v klinické praxi.

Doc. MUDr. František Faltus, DrSc.

SCHIZOFRENIE A JEJÍ LÉČBA

Eva Češková

Schizofrenie je onemocnění, které je laickou veřejností považováno za katastrofické, podobně na toto onemocnění nahlíží i řada lékařů somatických oborů. Situace se však již poněkud změnila. Pokrok byl učiněn hlavně v léčbě schizofrenie, nadějně jsou i nové pomocné metody (zobrazování mozku, psychoendokrinologické parametry). Nemocní se v počáteční fázi onemocnění obrací nejčastěji na lékaře prvního kontaktu, proto je nezbytné, aby praktičtí lékaři poznali psychotické projevy a při nespecifických iniciálních příznacích pomýšleli na možnost schizofrenní poruchy. Praktičtí lékaři tvoří významnou část odborníků, která může přispět k destigmatizaci psychiatrie. Kniha je určena hlavně pro lékaře nepsychiatry s cílem rychlé orientace v nových poznacích o schizofrenii a její léčbě.

Vydal Maxdorf v roce 2005, ISBN 80-7345-056-9, formát 110 x 190 mm, brož., 103 str., cena 195 Kč.

Objednávku můžete poslat na adresu: Nakladatelské a tiskové středisko ČLS JEP, Sokolská 31, 120 26 Praha 2, fax: 224 266 226, e-mail: nts@cls.cz